

ALBERTHS KRAKSTÖRSBESLAG "KRAKING"

— patentskydd 2844/1912 —

då blir skörden absolut säkert välbärgad. Välbärgad skörd är stora pengar för den enskilde och miljoner för fosterlandet. "KRAKING" håller i en mansålder och är billigare än hässjelinor samt bespar ofantligt arbetskraften under den bråda skördetiden.

ALBERTHS KRAKSTÖRSBESLAG »KRAKING», patentskydd 2844/1912, afser att underlätta skördens upphängning på störet samt att förhindra såväl sammansjunkning som fukt från marken.

Denna lufttorkningsanordning för gräs och säd består af små järn, märkta n:o 1 o. 2, den senare tillverkad i två storlekar, att fästas på vanlig spetsig krakstör (se fig. 1) så, att n:o 1 förhindrar markfuktighetens uppstigande och n:o 2 skördens sammanpackning. Denna anordning ersätter sålunda hässjelinan.

»Kraking» n:o 1 anbringas minst 90 cm. från störens nederspets och den lilla tvåan närmast toppen samt den stora tvåan midt emellan dessa (se fig. 1). Apparaterna få kvarsitta så länge stören håller.

»Kraking» n:o 1 består af ett rakt järn och fästes på stören med en skruf så, att det blir vridbart. »Kraking» n:o 2 består af ett öfverblad (a) och en fällbar hake (b) samt fästes med från öfverbladet utgående hullingar, försedda med refflor. Dessa hullingar försvaga på intet vis stören.

Då haken på n:o 2 är uppfälld under öfverbladet, öfverglider skörden mycket lätt, men då haken fälls ut, hvilket sker genom att endast peta till den med högaffeln, förhindras skörden att sjunka längre ned. Andamålet är att få luftrum i krakvolmen.

Vid aftagandet af skörden från stören gå dessa hakar undan af sig själfva, så att inga som helst åtgärder därför behöfva göras. Endast då stören uppsamlas från fälten, behöfver man göra ett handgrepp öfver hvarje apparat för att få dem i störens längdriktning, så att de under transport ej skadas eller taga onödigt stort utrymme i anspråk.

Mogen säd eller fröskörd kan upphängas alldeles genomvåt. Så äfven timotej till hö, men klöfver till hö bör däremot vara något vissnad, dock är detta icke nödvändigt. Men i så fall må krakvolmen ej göras för vid.

Beräknar man krakvolmens vidd efter skördens fuktighet vid uppsättningen, så är det **absolut säkert**, att skörden blir välbärgad.

Då skörden å ett krakadt fält inkörts, är det lätt att flytta stören och åter uppkra en senare skörd, då däremot hässjor äro

så svåra att upptaga och transportera, att öfverflyttning i bråd tid omöjliggöres.

På grund af att den på »Kraking» upphängda skörden endast sjunker samman utvändigt, blir toppen på denna krakvolme så spetsig, att vattnet genast afrinner. Sålunda krakad säd blir därför oemottaglig för regn.

Det är lätt att tänka sig, hvilka fördelar denna metod har framför hässjning.

Träslanor, såväl som öfrig hässjningsmateriel, är dyrbar och därjämte mycket tung att transportera och tar dessutom stort utrymme i anspråk, om man skall ha det under tak, då det ej användes.

En hässjelina ruttar ganska fort och brister därför ofta, så att hela hässjan därför måste omsättas. Använder man järntråd, blir denna snart rostig och skör, och brister därför äfven den. Därjämte äro afgängna bitar från järntråd lifsfarliga för djuren, som nog herrar landtbrukare, som användt hässjelinor af järntråd, fått en dyrbar erfarenhet af.

Skulle en krakstör, försedd med krakingjärn, brytas af blåsten, är det ju en småsak att åter uppsätta en annan. Apparaterna från den afbrutna stören kunna sedan aftagas och öfverföras på en ny stör.

Krakingapparaterna motstå tidens tand i mansålder.

Efter hvad praktiska försök utvisat, är det endast ungefär **hälften så mycket arbete med att använda denna krakningsmetod som att hässa**. Det senare är väl nog det mest beaktansvärda, då den mänskliga arbetskraften i vår tid är så dyrbar.

Att upphänga värsäden obunden är lika mycket arbete vid, som att binda den och sätta den i s. k. öppna långrökar. Detta är något som på större gårdar med liten arbetskraft särskildt bör beaktas. Om värsäden aftages för hand, eller själfvälläggare användes, är det ju en orimlig arbetsbesparing, att de, som skola binda säden, i stället kraka den lös. Man har skörden så godt som under tak, och därtill har ej åtgått mer arbete, än hvad som annars åtgår vid bindning och upprökning.

Användes maskin, har nog litet hvar fått den erfarenheten, att maskinnekar, som en gång blifvit genomvåta, äro nästan omöjliga att få torra.

Om någorlunda försiktighet vidtages, blir det också, då

Fig. 3. Med "Kraking".

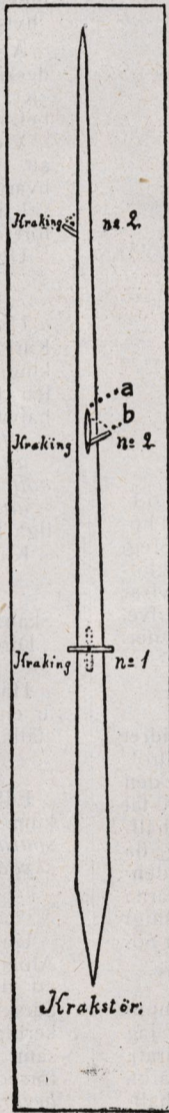

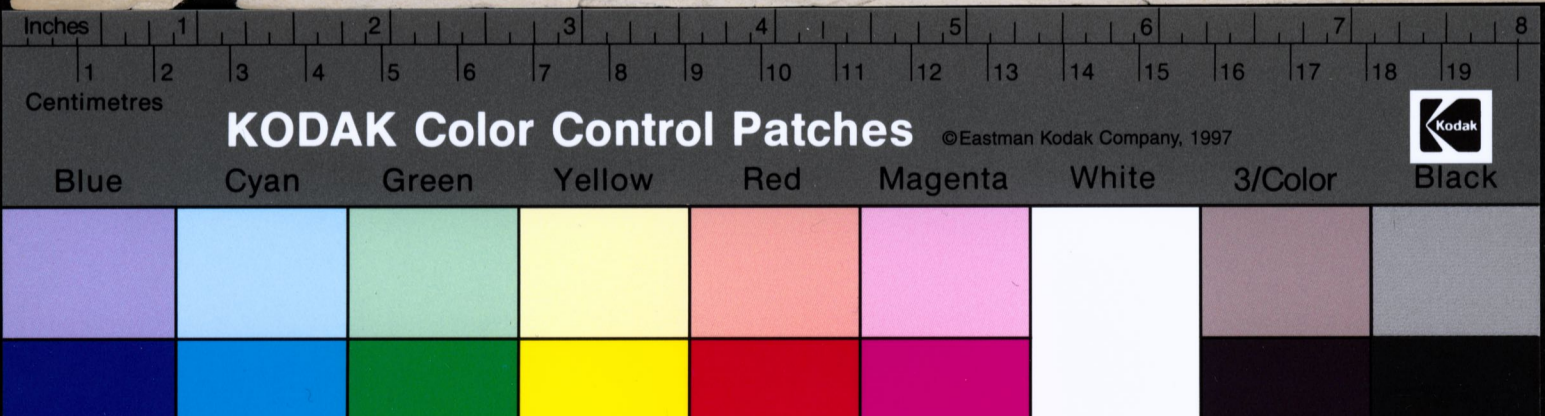
Fig. 1.

Fig. 4. Utan "Kraking".

"Kraking" tillverkas hos **A.-B. PONTUS HOLMBERG, Eskilstuna.**

Tillhandahålles hos de flesta järnhandlande o. redskapsaffärer.

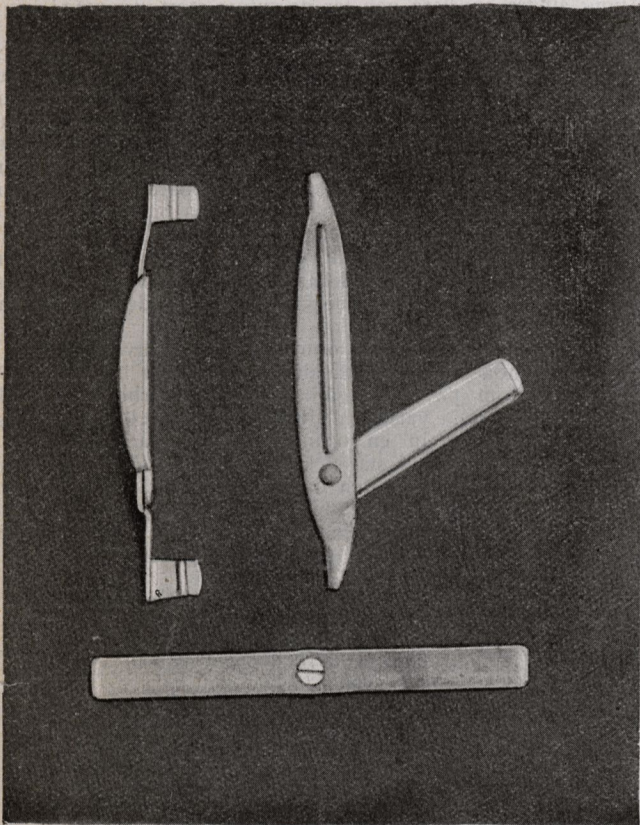
man upplägger bunden säd på »Kraking», mindre spillsäd än vid nekning.

Det är ju äfven helt naturligt, att man vid kraking af bunden säd också har stora fördelar af att använda »Kraking». Apparaten gör då stor nytta med dels att uppehålla neckerna eller kärfvorna från marken, dels att hindra dem från att sammanpackas. Torkningen blir ju äfven i detta fall mycket snabb, dock torkar ej kärven så fort, som då den är obunden.

Till vårt land importeras ärligen ägghvitehaltiga kraffoderämnen för flera miljoner kronor.

Förhållandet är ju dock så, att vi mycket väl kunna producera denna ägghvita själfva. Vi ha ju våra trindsädesväxter, arter, vicker och bönor, och däribland flera utmärkta och gifvande sorter.

Nu torde förhållandet vara så, att, isynnerhet på större gårdar, odlas mycket litet baljväxter, detta beroende på, att dessa äro svårare att sköta och torka än hafren och annan sträsäd.— Vid användandet af »Kraking» blir detta förhållande helt annorlunda, ty med denna bärgningsmetod är det mycket förmånligt att ha baljväxter i sträsäden. Då jordbrukarne nu med »Krakingmetoden» alltid kunna vara vissa om, att baljväxterna blifva snabbt och väl bärgade, vore det då icke skäl uti, att odla mycket af dessa för kreaturen och låta de många miljoner kronorna stanna inom landet och i egna fickor. I synnerhet med tanke på baljväxternas jordförbättrande egenskaper, är detta förfaringssätt att tillråda, då sträsäden gör jorden sämre och sämre år från år.

Öfvanstående är en bild af den lösa krakingapparaten. Nederst är n:o 1; den till vänster sittande delen är n:o 2, sedd från sidan, och den till höger äfvenledes n:o 2, sedd midtför, med uppfaldt blad.— Fig. 3 å föreg. sida är en krake fröklöfver, uppsatt med »Kraking». Man ser där att klöfvern ej det minsta sjunkit samman, då däremot fig. 4, som också visar oss en fröklöfverkrake, men utan »Kraking», företer en s. k. ryttarkärfve. Dessa krakvolmar äro uppsatta samtidigt och fotogr. tagna 6 dag. därefter.

— INTYG. —

Härmed intygas att undertecknad under det svåra bärgningsvädret sommaren 1912 provvat en af Herr Karl Alberth, St. Kohlstaad, Drotthems socken, konstruerade krakstör med fällbara hakar, hvilka ha den fördelen af att hålla säd och hö från sammanpackning. Af 100-tal sädeskrakar jag inkörde af den vanliga släta sorten, kunde endast hälften intagas då den andra hälften var sammanpackad och dunstig, då däremot den jag som prof erhållit med fällbara hakar, säden å densamma kunde tagas ända till botten och var torr och porös. Krakarna får, därigenom att endast yttre hvarven faller samman, ett toppformigt utseende, som gör dem *absolut oemottagliga* för regn. Åängen pr Söderköping den 22 Sept. 1912. S. ÄLLANHER, Landtbrukare.

Härmed intygas att undertecknad afprovvat den af Karl Alberth upfunna krakningsmetoden och funnit den vara mycket praktisk. Jag upphängde alldeles genomvåt fröklöfver (så våt att vattnet rann därpå). Trots att torkvädret sedan var dåligt torkade klöfvern alldeles utmärkt. Upphängde på en stör så mycket som en femtedel af en s. k. halfhässja (en half lina på 8 stör). På bredvid stående hässjor inträngde regnet i hela öfre hvarfvet, men på kraken kunde det endast intränga cirka 5 cm. på själfva spetsen och på sidorna alls inget, hvarför jag

anser dem *absolut oemottagliga* för regn på grund af att toppen formar sig spetsig så att vattnet genast afrinner åt alla håll. Anser äfven att en man på detta sätt kan kraka hvad två man hässjar på dagen. Det är min åsikt att alla landtbrukare borde förse sina krakstör med *kraking*, då skulle det vara möjligt att i det svåraste väder kunna få skörden välbärgad. Det bör också tilläggas att hö, torkadt på *kraking*, blir grönare och värdefullare än med hässjning. Bleckstad pr Söderköping den 5 Oktober 1912. KARL KARLSSON, Landtbrukare.

Undertecknad, som innevarande höst provvat den af Landtbrukaren Karl Alberth, St. Kohlstaad, konstruerade mekanismen att anbringas på krakstör, för att vid skördens kraking åstadkomma luftrum mellan det å stören upphängda höet eller säden samt förhindrar dess sammanpackning och i hög grad underlättar torkningen och all mögling förebygger, hvarför jag kan rekommendera uppfinningen såsom varande *enkel, bekväm och praktisk* till användning vid dåligt bärgningsväder. Lilla Kohlstaad pr Söderköping den 1 Okt. 1912. ALFR. HAMMAR, Landtbrukare.

Härmed intygas att undertecknad under det svåra bärgningsvädret år 1912 provvat en af Herr Karl Alberth, St. Kohlstaad, Drothem, konstruerad fällbara hakar att fästas på krakstör. Och den våtbemängda bland-säd jag hade å densamma upplagd torkade rätt fort, trots rågnig och tung luft, och var vid inbärgningen torr och bra utan skada hvarför jag kan påstå att om landtmännen i allmänhet vore rustade med dylika krakstör (med fällbara hakar) de tryggt kunna möta ett ogynnsamt bärgningsväder. Kollberg pr Söderköping den 21 Sept. 1912. KARL LUNDBERG, Landtbrukare.

Den af Landtbrukaren Karl Alberth, St. Kolstaad, upfunna krakstörsmekanismen har här användts till både hö- och sädesskörden. Den är *arbetsbesparande, enkel och praktisk* samt *säkerställer skörden mot regnskada*. Ljunga, Skönberga d. 5 Sept. 1913. AX. RINGQUIST.

Under denna sommar har undertecknad för torkning af hö använt vanlig krakstör med en därå fästad mekanism från Herr K. Alberth, St. Kolstaad pr Söderköping, benämnd »Kraking».

Mekanismen ifråga anbringas på tre olika ställen å krakstören och verkar hindrande för skördens hoppackning och följaktligen gynnsamt för torkning. Vid inbärgning aflyftes skörden med vanlig gaffel, då mekanismens utfällda hakar af hömassans gnidning infällas under sin »hylsa».

Äfven för säd ha vi använt krakstör med samma beslag. Efter sädeskärfvornas uppsättning på krakstören efter vanlig krakmetod har »Kraking» stort värde att hindra kärfvornas hoppackning och därigenom befrämja en snabbare torkning.

Vid skylning af sädeskärfvar användes det öfversta krakbeslaget för att hindra hattkärfvorna att falla hårdt på de stående underkärfvorna, hvarigenom skylen blir mera toppformig.

I användningen ha vi här funnit, att krakstörsmekanismen ifråga medfört *endast fördelar och inga olägenheter*.

Ugglehults gård pr Lamhult den 16 september 1913.

CARL M. PETTERSON.

Undertecknad, som under hösten 1913 använde den af landtbrukaren Karl Alberth, St. Kolstaad, Söderköping, konstruerade apparaten »Kraking», för torkning af hö och säd, får på begäran meddela, att apparaten hos mig användes för torkning af baljväxter, då den visade sig hafva följande fördelar:

att den är *tids- och arbetsbesparande*;

att säden icke sammanpackas efter upphängningen och därigenom *bättre torkar än vid vanlig kraking*;

att så krakad säd är *betydligt bättre skyddad för regn*, än på vanliga krakar uppsatt säd.

Kungsladugården och Eskilstuna den 10 mars 1914.

ERNST HISING, Arrendator.

Skånska Landtbruksskolan,
Direktör: Nils Larsson

Dala pr Askeröd den 7/4 1914.

Herr Fabrikör K. Alberth, Söderköping.

Här utförda försök med Eder apparat »Kraking» hafva visat, att den är en enkel och praktisk anordning, som väl fyller de kraf, som kunna ställas å densamma.

Med all högaktning
NILS LARSSON.

Enligt begäran får jag lämna följande vitsord om torkapparaten Kraking. Den är *lätt att anbringa* på en vanlig krakstör, *mera arbetsbesparande vid upphängning af foder eller säd än på hässjor och bättre skyddad för regn*. — — — Hvilsta pr Eskilstuna den 18/4 1914.

KARL AXELSSON, Godsarrendator.

Undertecknad, som hösten 1913 användt den af Landtbrukaren Karl Alberth, St. Kolstaad, konstruerade s. k. »Kraking», får härmed intygga, att detta sätt är *absolut säkert* för bärgningen af *såväl hö som säd*. Särskildt skulle jag vilja påpeka hur *fort och bra* t. ex. Årt- och Vickerblandsäd, med fördel afmätas med själfafleggare, utan att bindas, samt dessa länkar sedan med gaffel upphängas på den med »Kraking» försedda stören; härmed vinnes först och främst *sädens fullständiga bevarande* samt på samma gång tid. Man måste dock se till, att stark stör användes och att den omsorgsfullt nedsättes i jorden, för att ej falla för blåsten. Wiby pr Eskilstuna den 1 maj 1914.

NILS LÄTT, Landtbrukare.

Eskilstuna 1914. John Forsmans boktr.

